

Handelshøyskolen BI

MAN 51271 Terrorism and Counter-Terrorism

Term paper 60% - W

Predefinert informasjon

Startdato:	17-01-2022 09:00	Termin:	202210
Sluttdato:	30-05-2022 12:00	Vurderingsform:	Norsk 6-trinns skala (A-F)
Eksamensform:	P		
Flowkode:	202210 11595 IN02 W P		
Intern sensor:	(Anonymisert)		

Deltaker

Lars André Kinn Bade

Informasjon fra deltaker

Tittel *:	Hvilken trussel utgjør IS for norske humanitære arbeidere i Irak?
Naun på veileder *:	Ellen Thelin Haugestad

Inneholder besvarelsen	Nei	Jeg bekrefter	Ja
konfidensielt		innlevering til	
materiale?:		biblioteket *:	

Gruppe

Gruppenavn:	(Anonymisert)
Gruppenummer:	1
Andre medlemmer i gruppen:	Deltakeren har innlevert i en enkeltmannsgruppe

---

Sammendrag

Terrorgruppen IS er militært bekjempet i Irak, men deres ideologi og strategiske retning består. Terrorgruppen har også mistet sin territorielle kontroll i Irak, men fremdeles har IS stor innflytelse i regionale områder med særlig avtrykk i flyktningleirer. Humanitære organisasjoner bistår med humanitær nødhjelp i Irak. Nordmenn som arbeider i Irak som bistandsarbeider vil være truet av IS. Denne trusselvurderingen redegjør for hvilken trussel IS utgjør for norske humanitære arbeidere i Irak de neste 12 månedene.

Indikatoranalysen sentrerer seg rundt IS' intensjon i Irak, herunder ønsket slutttilstand, og hvilke kapabiliteter IS har nå og hvordan de vil utvikle seg neste 12 måneder. Sentrale funn er at IS fremdeles er en hierarkisk og velorganisert organisasjon med intensjon om å etablere et muslimsk kalifat. Ledelsen i IS er et mål for vestlige kontraterrorstyrker, noe som har ført til at de to første lederne er blitt drept av amerikanske spesialstyrker. Nåværende kalif fører gjennom tre strategier en hellig krig mot nære og fjerne fiender. Analysen viser at IS rekrutterer og radikaliserer særlig i de mange flyktningleirene i regionen. I disse leirene har også IS tilfang på flere typer håndvåpen og improviserte eksplosiver.

Trusselutviklingen i Irak det kommende året vurderes å være preget av at IS fortsetter å destabilisere sikkerheten i Irak. Det er meget sannsynlig at IS vil forsøke å angripe irakiske sikkerhetsstyrker som en del av et opprør mot den irakiske regjeringen. Trusselen fra IS mot norske humanitære arbeidere vil det neste året være i og rundt flyktningleirene der IS har lokal kontroll. Særlig er også vestlige personer i Irak utsatt for å bli kidnappet av IS det kommende året.

Trusselen mot norske humanitære arbeidere i Irak vurderes som vedvarende høy de neste 12 månedene. Det er meget sannsynlig at norsk personell er utsatt fra en høy trussel fra IS når utøver bistand i landet. Særlig er trusselen målrettede angrep mot vestlige personer, og kidnappinger med hensikt å få løsepenger mot frigivelse.

Innholdsfortegnelse

SAMMENDRAG	I
INNHOLDSFORTEGNELSE	II
1. INTRODUKSJON	1
1.1 INTRO TIL TRUSSELEN FRA IS.....	1
1.2 NORSKE HUMANITÆRE ARBEIDERE I IRAK	3
2. TEORI	4
2.1 SENTRALE DEFINISJONER.....	4
2.2 BAKGRUNN FOR TERRORISMEN	6
3. INDIKATORANALYSE	8
3.1 INTENSJON	8
3.2 KAPABILITETER OG MODUS OPERANDI.....	9
4. TRUSSELUTVIKLING	13
4.1 INTENSJON	13
4.2 KAPABILITETER OG MODUS OPERANDI.....	13
5. TRUSSELVURDERING	15
LITTERATURLISTE	17

Bruk av sannsynlighetsord i trusselvurderingen.

Denne oppgaven bruker standardiserte sannsynlighetsord. Begrepene og beskrivelse av begrepene betydning er utarbeidet gjennom et samarbeid mellom Forsvaret, politiet og PST (Politiets Sikkerhetstjeneste, 2022).

MEGET SANNSYNLIG: Det er meget god grunn til å forvente (>90%)

SANNSYNLIG: Det er grunn til å forvente (70-90%)

MULIG: Det er like sannsynlig som usannsynlig (40-70%)

LITE SANNSYNLIG: Det er liten grunn til å forvente (10-40%)

SVÆRT LITE SANNSYNLIG: Det er svært liten grunn til å forvente (<10%)

1. Introduksjon

Denne trusselvurderingen redegjør for den sammenfattede trusselen terrorgruppen Islamske Stat (IS) utgjør for norske humanitære organisasjoner i Irak, de neste 12 månedene. Trusselvurderingen fokuserer på hvordan trusselen vil utvikle seg, og sannsynligheten for at trusselen kommer til å inntreffe. Trusselvurderingen er utarbeidet for norsk politisk ledelse i hhv forsvars-, justis-, og utenriksdepartementet. Sekundært er trusselvurderingen rettet mot norske humanitære organisasjoner som opererer i Irak, med hensikt å styrke sikkerheten til bistandsarbeiderne.

Trusselvurderingen er en predikativ analyse, der utfallet umulig kan være kjent eller sikker. Hensikten med denne trusselvurderingen er å identifisere hva slags interesse IS har av å utføre angrep, og hvilken kapasitet og kapabilitet IS har til å gjennomføre angrep mot norske humanitære organisasjoner i Irak. IS går under flere navn, herunder ISIL, ISIS, ISI, Daesh og IS. I denne trusselvurderingen vil terrorgruppen omtales som IS, og trusselvurderingen vil kun omhandle den lokale trusselen IS utgjør i Irak. Trusselvurderingen vil ikke omfatte IS' organisering, strategi og modus operandi i andre deler av verden enn Irak isolert og unntaksvis deler av øst Syria.

1.1 Intro til trusselen fra IS

I løpet av 2014 endret den Islamske Stat (IS) verdensscenen og ble raskt en fryktet terrororganisasjon verden over. Gjennom raske og effektive angrep lyktes

---

terrorgruppen med å erobre store territorier i Irak, og med det ervervelse av penger, materiell og ressurser som olje og gass. IS skapte frykt og kaos gjennom å kombinere brutale voldshandlinger med religiøs fanatisme og militær ekspertise, for å oppnå politiske og ideologiske mål. Verden ble sjokkert av grusomme videoer der journalister, humanitærarbeidere og sivile ble halshugd, brent eller druknet levende og kastet ut av høye bygninger (Cockburn, 2015, s.ix).

Terrorgruppen har sine røtter fra Al-Qaida der fellesnevneren er motivasjonen for et ideologisk engasjement til å opprette en islamsk stat basert på deres forståelse av sharia. IS skiller seg imidlertid fra Al-Qaida gjennom deres ekstreme bruk av vold (Stern & Berger, 2015, s.38). En særlig forskjell var deres sentrale strategier. Al-Qaida hevdet av veien til kalifat var gjennom å angripe USA og Washington. IS satset i motsetning på opprør mot lokale regimer i Irak og Syria for å innføre kalifatet (Sitter, 2017, s.236).

Den daværende IS lederen Abu Bakr al-Baghdadi brøt med Al-Qaida i 2014, da han angrep Al-Nusra bevegelsen (Al-Qaidas Syria-gruppe). IS erobret under Baghdadis ledelse store deler av Anbar, Fallujah, Mosul i Irak, og østlige deler av Syria, med en samlet styrke på rundt 30 000 krigere (Lister, 2015, s.26; Sitter, 2017, s.237). Den fryktede terrorlederen viste seg for første gang offentlig når han holdt preken ved landet mest kjente moské i Mosul 2014. Med tydelig budskap om jihad og sharia erklærte al-Baghdadi det islamske kalifatet for etablert (Hoffman, 2017, s. 99).

Som et resultat av IS´ fremgang og ekstreme virkemidler ble terrorgruppen raskt fordømt av verdenssamfunnet. USA samlet i 2014 en koalisjon kjent som «*The Global Coalition against Daesh, Operation Inherent Resolve (OIR)*», med mål om bekjempe IS´ ideologi og dempe strømmen av fremmedkrigere til vesten. Koalisjonen gjorde sitt inntog i Irak på invitasjon fra den irakiske regjeringen. Senere etablerte også NATO sin «*NATO mission in Irak (NMI)*». De irakiske sikkerhetsstyrkene har, med støtte fra de vestlige koalisjonene, lykket med å gjenerobre store territorier herunder Anbar, Mosul og Raqqa. Den irakiske regjeringen kunne derfor i 2017 erklære IS for territorielt bekjempet. På syrisk side har er også IS kontrollerte områder gjenerobret etter flere års beleiring, og IS

---

har ingen stor territoriell kontroll. Norge har som kjent bidratt med militære styrker i OIR siden 2015, og Norge er fremdeles tilstedeværende med militære styrker både å Anbar og Bahgdad ut 2022 (Forsvarsdepartementet, 2021).

Selv om IS i dag har mistet sitt territorielle kalifat i Irak, og fremstår som slått militært, er ikke terrorgruppen bekjempet. Tilbakefallet til tross, IS har lyktes med å opprette flere lokale provinser i Midtøsten og Nord-Afrika, og IS er dessuten svært aktive i andre muslimske deler av verden (Cohen, 2019). Den militære innsatsen i Irak og resten av regionen består, til tross for at verden i løpet av våren har dreid fokuset mot den totalt endrede sikkerhetssituasjonen i Europa, som følge av den russiske invasjonen av Ukraina. Fremdeles planlegger og gjennomfører IS stadig anslag i Midtøsten og vesten. Som humanitær bistandsarbeider vil det å operere i Irak fremdeles være forbundet med stor risiko. Denne trusselvurderingen vil se nærmere på hva den spesifikke trusselen norske humanitære arbeidere i Irak løper.

1.2 Norske humanitære arbeidere i Irak

Både FN og humanitære organisasjoner (NGO) yter bistand i Irak. FN koordinerer de ulike humanitære FN organisasjonene, og -programmene i Irak, gjennom United Nations assistance mission for Iraq (UNAMI). En rekke norske frivillige organisasjoner driver også bistandsarbeid i Irak, deriblant Røde Kors, Flyktningshjelpen, Norsk Folkehjelp og Kirkens Nødhjelp. Norge er også en av de største giverne til FNs utviklingsprogram, som driver en storstilt gjenoppbygning, rehabilitering og reparasjon av kritisk infrastruktur i landet (Cohen, 2019).

Til tross for at IS ikke lenger har territoriell kontroll, er sikkerheten for sivile i Irak fremdeles truet. Omkring 1,2 millioner mennesker er internt fordrevet i det nordlige Irak. Fra de frigjorde områdene ryddes det store mengder miner og eksplosiver, som IS masseproduserte og la ut i terreng og i urbane strøk med militære formål. Et særlig fokus for det humanitære arbeidet er psykososial og helsehjelp til kvinner som ble holdt som slaver av IS, og utsatt for seksuell vold og kjønnsbasert vold (UD, 2022). Mennesker som har rømt fra vold og ødeleggelse har søkt tilflukt i en av de mange flyktningleirene i regionen. Som vi

---

skal se nærmere på så har IS stor innflytelse i disse leirene, noe som påvirker sikkerheten til de som bor der i svært negativ retning.

Det er åpenbart et vedvarende behov for betydelig humanitære bistand i Irak, og når Norge bistår i den grad vi gjør, vil norske humanitære arbeidere være tilstede på bakken i Irak. Med denne konteksten som grunnlag vil trusselvurderingens problemstilling være; hvilken trussel utgjør IS for norske humanitære arbeidere i Irak?

For å svare på oppgavens problemstilling og hensikt, vil trusselvurderingen ta utgangspunkt i et sett med indikatorer for å analysere frem til trusselen de kommende 12 månedene. Indikatorene vil være;

1. Intensjonen til IS i Irak, herunder ønsket slutttilstand.
2. IS' kapabiliteter nå og de neste 12 måneder, herunder;
  - a. Organisasjonsstruktur og ledelse
  - b. Rekruttering
  - c. Finansiering
  - d. Våpentilfang og militær taktikk

Før indikatoranalysen vil det være naturlig å redegjøre for sentrale begreper og en teoretisk forankring som kan forklare den terrorismen IS utøver.

2. Teori

2.1 Sentrale definisjoner

Terror

Det er i dag ingen internasjonal enighet om en enhetlig definisjon av terrorisme. Likevel har sentrale definisjoner flere likhetstrekk. Terrorism dreier seg i bunn og grunn om å spre frykt og redsel, der poenget er å bruke virkemidler som er mer skremmende enn de egentlig er (Sitter, 2017, s.233). Målet er å påvirke politikken i en stat, og terroren er derfor politisk rettet.

Ifølge Bruce Hoffman speiler de ulike definisjonene gjerne den ønskede intensjonen til de ulike byråene som definerer terroren. Som et eksempel bruker Hoffman FBI's og det amerikanske forsvarsdepartementets (DoD) definisjon for

---

terror. FBI fokuserer naturlig nok på terror som et lovbrudd mot staten, mens DoD har en bredere forståelse av terror gjennom å forklare de religiøse og ideologiske målene med terrorismen (2017, s.34).

Hoffman presenterer de elementene som er mest brukt i definisjoner av terrorisme verden over. Disse er voldsbruk, politisk, frykt, trussel og psykiske effekter og reaksjoner (Hoffman, 2017). Lutz og Lutz setter flere av elementene til Hoffmann inn i en mer nøytral definisjon av terror bestående av seks elementer. De hevder terror involverer (1) bruken av eller trussel om vold; (2) av en organisert gruppe; (3) for å oppnå politiske mål. (4) Volden er rettet mot en målgruppe som strekker seg ut over de som direkte blir rammet av terroreren, som oftest er sivile. Videre (5) selv om stater enten stå bak- eller være målet for terroreren, så defineres det kun som terror dersom en eller begge aktører ikke er en statlig aktør. Til slutt (6) er terror et virkemiddel for den svake parten (Collins, 2019, s. 320).

På samme måte som det er uenighet for hva terrorisme er, vil det være uenighet om hva terrorisme ikke er. Under den russiske invasjonen av Ukraina har mediene sitert en rekke statsledere og politikere som uttaler at den russiske invasjonen, og Russlands angrep mot sivile mål er terrorisme (Oshin, 2022). For det blotte øye kan handlingene som rammer de sivile i Ukraina minne om terrorisme. Men, disse angrepene under en krig mellom to stater er ikke terrorisme, selv om de inneholder massakrer, krigsforbrytelser eller folkemord (Collins, 2019, s.321).

Terrorrens intensjon

Målet med terrorisme er ofte ikke handlingen i seg selv, men terror blir et virkemiddel for å oppnå politiske målsetninger. Intensjonen med terrorisme som metode er å skape et bedre politisk landskap på vegne av de som deler de samme politiske målsetningene som terroristene. Terror som ikke blir anvendt som middel for å oppnå politiske endringer, blir ikke ansett som noe annet en massedrap av uskyldige sivile. Ikke legetime handlinger får heller ikke politiske følger, fordi samfunn samlet sett tar avstand fra massedrap og folkemord av uskyldige sivile (Cronin, 2009, s.79).

Terror som virkemiddel for å oppnå politiske mål har to grove skillelinjer. På den ene siden er terrorister som har politiske mål som er forenelige med de allerede eksisterende politiske, økonomiske og sosiale systemene i samfunnet. Denne gruppen bruker terror for å tvinge den sittende makten til å forhandle. Den andre siden er terrorister som har politiske mål som er så ekstreme at de ikke er forenelige med moderne demokratiske verdier. Eksempler på dette er høyekstremister som Anders Behring Breivik, eller islamistiske organisasjoner som Al-Qaida eller IS hvor intensjonen med terror er å innføre religiøse styre som innebærer lokale og internasjonale revolusjoner (Sitter, 2017, s.264).

Jihad

Sentralt for terrororganisasjonen IS er deres tre strategier knyttet til jihad, noe også oppgaven kommer tilbake til i pkt 3.1. Jihad er et komplekst og sammensatt begrep som i Koranen beskrives som en handling for å streve etter å tjene guds hensikt (Stern & Berger, 2015, s.271). En rekke sunniislamistiske terrororganisasjoner er rettet mot salafisme som er en politisk ideologi der væpnet kamp nyttes for å oppnå islamistisk styre (Sitter, 2017, s. 223). Den generelle ideen blant jihadister er å re-okkupere områder som muslimene kontrollerte under storhetstiden av den islamske fremveksten. Med vestens intervensjon i Afghanistan og Irak, er dette to grunner til økningen av terrorangrep i Europa gjennom 2000 tallet (Nesser, 2018, s. 33-34).

2.2 Bakgrunn for terrorismen

Årsaker til terrorisme

To sentrale retninger i litteraturen skiller bakgrunnen og årsaker til hvorfor terror oppstår. Den ene retningen anser terrorisme som et fenomen, en hendelse eller en trend, den andre retningen anser terrorisme som en overordnet strategi.

Terrorisme som fenomen vil forklare terror som et virkemiddel for å utrykke misnøye eller urettferdighet hva gjelder grunnleggende årsaker som politiske, sosiale og økonomiske forhold i samfunnet. Terroristene som utfører angrepene blir analysert ut ifra deres personlighet, verdigrunnlag og religiøse tilknytning på individnivå. Terrorismen som strategi derimot forklarer årsaken til terror med omstendigheter, herunder politiske, sosiale og økonomiske risikofaktorer på et overordnet samfunnsnivå. Denne retningen ser på terror som et virkemiddel for å

---

oppnå regimeskifter, endre politikk eller ideologisk retning i samfunnet. De som utfører terroren er styrt formål og prosess, herunder ønske om revansje, tilhørighet til en ideologi, provokasjon og radikaliserings av en gruppes medlemmer (Sitter, 2017, s.254).

Tore Bjørge presenterer en rekke årsaker til at terror oppstår i boka «*Root causes of terrorism*». Bjørge hevder terror oppstår særlig i stater med fravær av demokrati eller i sviktende og svake stater (weak and failed states). Fellesnevnerne for slike stater er fraværet av borgerrettigheter, et manglende rettsapparat, korrupte myndigheter, sosial urettferdighet og lav terskel for utøvelse av vold. Slike lovløse samfunn og stater skaper en tilstand for mennesker som ønsker å bruke vold og skape frykt fordi de får mulighet til å planlegge, rekruttere og trene mot voldelige handlinger. Ofte er terroristene drevet av ekstreme ideologier, hat mot myndighetene eller mot vestlige verdier og levestandard (Bjørge, 2005, s. 258)

Dette er overførbart til hvordan ekstreme islamister (IX) og religiøse terrorister handler. Årsaken til terror med religiøse motiver er knyttet til den radikale forskjellen i verdier, mekanismer for legitimering og rettferdiggjørelse og moral. For IX er bruk av vold først og fremst en hellig handling eller religiøs plikt på et teologisk eller imperativt krav. IX bruker storskala voldsbruk for å skade flest mulig definerte fiender. Dette er ikke bare moralsk rettferdiggjort, men det blir også sett på som nødvendig for å oppnå IX' ideologiske og religiøse mål (Hoffman, 2017, s.90-91).

Religiøs terrorisme

En presis redegjørelse for terrorismens fire historiske bølger vil ikke denne trusselvurderingen inneholde. Allikevel vil det være nyttig å trekke inn sentrale historiske årsaker til fremveksten av religiøs terrorisme og IX. Sentralt er skillelinjen innen islam mellom sunni og sjiaislam, som kan spores tilbake til profeten Muhammeds død i 632 e.kr. Rundt 85 prosent av alle muslimer i verden tilhører sunni, mens 15 prosent tilhører shia. Iran er den viktigste shiastaten, og Irak har de siste årene fått økt innflytelse av shiaislam som følge av iransk påvirkning. Den viktigste relevansen mellom sunni og shia i denne

---

trusselvurderingen er at flere grupper på begge sider betrakter den andre grenen som fiender (Sitter, 2017, s.194).

Fundamentalistiske versjoner av sunni- og sjiaislam blir brukt som en basis for å legitimere vold, der de som ikke tror på den rette siden av islam ikke kan regnes som muslimer, og er regnet som legitime mål for jihad. Både sunni- og sjiaislam har gitt opphav til fundamentalistiske tolkninger av islam som forkaster ideen om moderne, ikke religiøse stater. I forlengelsen av dette ble salafistisk jihadisme, som har sin forankring i sunniislam, en politisk ideologi som tar til ordet mot væpnet kamp for å oppnå et islamistisk styre. Dette dannet særlig grunnlag for angrep mot moderniserte sekulære arabiske stater, Israel, og vestlige mål. Al-Qaida og IS har videreført tolkningen av salafistisk jihadisme ved å introdusere global jihad, med særlige mål om angrep mot vesten i Europa og USA (Sitter, 2017, s.218-224).

3. Indikatoranalyse

3.1 Intensjon

Overordnet og historisk har IS ført tre typer strategier. Den første er strategien knyttet til den sentrale terrororganisasjonen, der jihad skulle føres mot nære og fjerne fiender uten et mål om å opprette et kalifat eller innføre sharia i nærmeste fremtid. I motsetning til Al-Qaida, førte IS et opprør mot lokale regimer først i Irak og deretter i Syra. For ledelsen i IS var hovedformålet deres å utgjøre en eksistensiell trussel mot Irak som stat. Den andre strategien er global jihad som appellerer mot, og støtter ensomme ulver og små lokale grupper i vesten som skal utføre terroranslag i Europa. Den tredje strategien for jihad var al-Zarqawi og al-Baghdadis satsing på å bekjempe de lokale arabiske regimene for å innføre det islamske kalifatet med streng tolkning av Koranen (Sitter, 2017, s.232-236).

Målsetningen til IS er å endre det Midt Østen kartet vi nå kjenner til, gjennom å gjenreise et muslimsk imperium som strekker seg fra Spania, Nord-Afrika, gjennom Midt Østen og Kaukasus til sør og sør-øst Asia. Imperiet skal bestå av sunnimuslimer som følger strenge shariatolkninger av koranen. Denne intensjonen

---

vet vi fordi den tidligere IS lederen al-Badghadi uttalte dette i juni 2014, da han samtidig erklærte det islamske kalifatet for opprettet – med han selv som leder for kalifatet (Hoffman, 2017, s.99). Selv om al-Baghdadi er drept, er det ingen grunn til å tro at deres nye leder Abu Hasan al-Hashimi al-Quarashi ikke følger samme målsetning som sittende kalif.

3.2 Kapabiliteter og modus operandi

Organisasjonsstruktur og ledelse

IS er en hierarkisk og velorganisert terrororganisasjon ledet av en kalif, som også har en religiøs lederstatus. Kalifen har et personlig kabinett med rådgivere direkte underlagt seg selv som gir han strategiske råd. I tillegg har kalifen underlagt et lovgivende råd som besørger at organisasjonen handler etter IS' religiøse doktrine, samt at kalifens ordrer blir ført nedover i organisasjonen (Counter Extremism Project, 2022).

Når IS lyktes i å vinne stadig større territorium fra 2014, var det dette rådet som sørget for at shariadomstoler hurtig ble innført, slik at mennesker kunne bli straffet i henhold til deres strenge tolkning av sharia. Medlemmene som bekler poster i kabinett og rådet er ikke tilfeldige rekrutterte. En rekke av medlemmene har betydelig militær og etterretningserfaring fra tidligere tjeneste i det Irakiske militærvesenet (Lister, 2015, s.34-35).

Detaljer rundt hvem Abu Al-Baghdadi egentlig var, spriker fra det vestlig og irakisk etterretning har informasjon om, og det kilder i IS forteller om han. Det vi vet er at Al-Baghdadi var universitetsutdannet, og at han satt i amerikansk fangenskap mellom 2005 og 2009. Frem til 2019 var han øverstkommanderende i terrororganisasjonen og ledet IS gjennom deres storhetstid. I 2019 lyktes amerikanske styrker å lokalisere han, som førte til en aksjon mot al-Baghdadi og hans støttespillere. Al-Baghdadi tok sitt eget liv da spesialstyrker tok seg inn der han skjulte seg (Cockburn, 2015, s.44)

IS utnevnte ny leder etter al-Baghdadis død. Den nye kalifen ble al-Mawla, og han fungerte som leder frem til februar 2022 før han led samme skjebne som sin forgjenger. Også han tok sitt eget liv ved å detonere en selvmordvest i det

---

amerikanske spesialstyrker angrep hans tilholdssted i Syria. Den 10. mars 2022 ble det kjent at Abu Hasan al-Hashemi al-Quarashi er terrorgruppens nye leder. Fremdeles er det mye mystikk rundt den nye lederen. Blant annet har ikke den nye kalifen vist seg offentlig, ei heller har man et bilde av han. Det man vet er at al-Quarashi har bakgrunn som al-Baghdadis personlige islamske rådgiver, og er sannsynlig broren til al-Baghdadi selv (Counter Extremism Project, 2022).

Al-Quarashi leder IS gjennom emirer, som er hver har sitt områdeansvar, det være seg Irak, Syria, Yemen og Libya. Emirene leder sine områder gjennom guvernører, som igjen har ansvaret for sin region. Ikke ulikt hvordan moderne stater er organisert, så leder også emirene og deres guvernører sine områder gjennom departementer. Departementene besørger hvert sitt ansvarsområde, slik at IS skal fungere mest mulig optimalt som stat og selvstyre. Disse åtte departementene er delt inn og organisert slik ;

Finansråd: ansvarlig for terrorgruppens økonomi, herunder salg av olje og våpen.

Ledelsesråd: ansvarlig for organiseringen av lover og politikk.

Militæråd: ansvarlig for terrorgruppens militære operasjoner

Domstolråd: ansvarlig for rettsgang og straffeforfølgelse

Råd for fremmedkrigere: departementet er ansvarlig for oppfølging av fremmedkrigere slutter seg til IS.

Sikkerhetsråd: ansvarlig for politi og sikkerhetsoppgaver i kalifatet.

Etterretningsråd: ansvarlig for å levere beslutningsstøtte til ledelsen

Medieråd: ansvarlig for IS' mediestrategi og sosiale medier.

(Counter Extremism Project, 2022).

Rekruttering

Under IS' storhetstid kontrollerte IS omlag 40% av Irak og rundt 40 000 krigere ble rekruttert og mobilisert, det hadde ikke IS klart uten en vellykket rekrutteringsstrategi. IS gjorde dette mulig ved å introduserte en strategi som baserte seg på å rekruttere europeiske borgere. Titusener strømmet til Irak og Syria for å slutte seg til hellig krig, og utbredelsen av det islamske kalifatet (Sitter, 2017, s.239).

IS har også hele tiden vært svært synlige på internett, med vellykkede kampanjer rettet mot å rekruttere over det digitale rom (Counter Extremism Project, 2022). IS har gjennom dette lyktes med å rekruttere både menn som tok aktiv del i kampene, og kvinner som ble forespeilet å ha en betydningsfull rolle i IS. I virkeligheten ble kvinnene sexslaver og husmødre for IS krigere, og brukt som lokkemiddel for å rekruttere enda flere menn (Ali, 2015, s.115).

Finansiering

IS har nesten vært selvfinansiert siden 2005, og under storhetstiden i Irak og Syria var IS en av de aller rikeste terrororganisasjonene verden. I 2014 var formuen deres estimert til å være underkant av 20 milliarder norske kroner, med en daglig inntjening på mellom 10 og 30 millioner kroner IS lyktes med å finansielt bygge seg opp på den måten ved å selge olje og gass, jordbruk, bomull, vann og elektrisitet. Gjennom stadige vellykkede angrep på nye territorier, greide terrorgruppen å kontrollere store olje og gass installasjoner, i østlige deler av Syria og Nord Irak. IS tjente store summer på å eksportere olje og gass, samt elektrisitet til Tyrkia og de syriske myndighetene (Counter Extremism Project, 2022; Lister, 2015,s. 37).

IS tjente penger også på tre andre områder. For det første ranet de irakiske banker når de rykket frem og tilegnet seg stadig større territorium. For det andre kidnappet de utlendinger og truet med å drepe de dersom de ikke fikk løsepenger. Ifølge NATO kilder i Brussel løslatte IS fire franske fanger for 18 millioner dollar (Reuters, 2014). Ikke bare solgte de gisler, men IS tjente også penger på å selge kvinner og barn som sexslaver til kunder verden over. Det tredje områder var inntekt gjennom skatter og avgifter. Så straks et område kom under kontroll av IS startet de å kreve skatter av befolkningen. Langs hovedveiene ble de som drev med transport av varer og tjenester pålagt å betale avgift for å kjøre videre. Oppsummert viste IS at de hadde en meget profesjonell finansstrategi, som også viste seg å være meget effektiv (Counter Extremism Project, 2022; Lister, 2015, s.39-40).

Våpentilfang og militær taktikk

Irak er et land preget av mange år med uroligheter og konflikter. En rekke land har levert militært bistand i form av våpen og kjøretøy, noe som har resultert i store lagre av vestlig materiell. Særlig økte våpentilfanget etter den amerikanske invasjonen av Irak i 2003 og forsyningen av den reformerte irakiske hæren. I tillegg var det allerede store kvantum av våpendepoter som stammer fra den irakiske hærens opprustning på sent 70-, og tidlig 80-tall, som følge av Irak-Iran krigen (Amnesty, 2018).

IS utnyttet dette ved å angripe og beleire våpendepoter tilhørende den irakiske hæren. Da IS rykket frem og stadig vant territorium, tilegnet de seg store mengder moderne vestlig militært materiell. Resultatet var at terrorgruppen ble tilføyd konvensjonelle våpen som pansrede kampkjøretøy, rør- og rakettartilleri, panser- og luftvernsvåpen, i tillegg til håndvåpen i forskjellige omfang. Disse våpnene ble raskt anvendt videre i fronten, og økte den militære kapabiliteten til IS drastisk. En av grunnene til at IS kunne bruke våpnene så raskt, var at flere av IS' medlemmer stammet fra den irakiske hæren til Saddam Hussein (Lister, 2015, s.26).

Måten IS førte militære operasjoner på i Irak kan grovt deles inn i to kategorier. Den første var store angrep i urbane områder av Irak, rettet mot Shia og Alawi muslimer eller andre minoriteter. Dette gjorde IS for å provosere og skape konflikt blant shiamuslimene slik at de ble radikaliseret, ble med i Iran sponsede militser, og gjennomførte angrep mot sunnimuslimer. Når sunnimuslimene angripes, er IS' sitt mål å være den som sørger for å beskytte sunniene. På den måten fratrar de myndighetenes legitimitet (Lister, 2015, s.28).

Den andre kategorien av IS' militære strategi er deres kampanje mot militære motstanderes kapabiliteter og moral. IS benytter seg av stor etterretningsinnhenting og målrettede aksjoner mot sikkerhetsstyrkene, før de gjennomfører større angrep. Fra kontrollerte områder i Anbar og Ninawa provinsen, lyktes IS med å lede og planlegge større angrep mot den irakiske hæren, som for eksempel resulterte til beleiringen av Mosul. Når IS angriper, gjør de det med store styrker lett infanteri som angriper fra flere akser samtidig. Dette skaper et dilemma for fienden, som blir overveldet av det kraftsamlede angrepet

---

IS gjennomfører. IS benytter pansrede biler lastet med eksplosiver som kjører rett mot fiendens stillinger og skaper stor ødeleggelse. Når angrepene er godt planlagt, og kommer overraskende på fienden, skaper det en demoraliserende effekt blant de irakiske sikkerhetsstyrkene (Lister, 2015, s.30-31).

4. Trusselutvikling

4.1 Intensjon

Det kommende året er det meget sannsynlig at IS vil fortsette å destabilisere sikkerheten i Irak. Til tross for at terrorgruppen er territorielt og militært sett bekjempet, er det meget sannsynlig at IS vil videreføre sine tre målsetninger, som presentert i pkt. 3.1. Målsetningen til IS de neste 12 månedene vil meget sannsynlig fremdeles være å føre et opprør mot den irakiske regjeringen og irakiske sikkerhetsstyrker. Angrepene IS gjennomfører vil sannsynlig skje i de rurale områdene langs grensen mellom Irak og Syria, og andre områder hvor IS fremdeles har høy tilstedeværelse. Dette er områder hvor de irakiske sikkerhetsstyrkene har mindre kontroll. Videre vil IS mulig søke å befri de drøyt 10 000 IS krigerne som sitter i fangenskap nord øst i Syria, på grensen til Irak (Lister, 2015, s.53; ODNI, 2022, s.26).

IS har dreiet sin strategi tilbake til å angripe mål i Irak. Angrep mot vesten i Europa anses ikke lenger som like hensiktsmessig som tidligere. IS vil de neste 12 månedene sannsynlig prioritere kapasitets- og kapabilitetsbygging, og angrep mot lokale myndigheter. Norske humanitære arbeidere vurderes til å være meget utsatt dersom de oppholder seg i disse områdene det neste året. Angrepet mot Ghwayran-fengselet i Syria i januar i år, er et eksempel på hvordan IS utfører handlinger i tråd med sin målsetning i regionen. Det er også meget sannsynlig at IS har til intensjon å ramme vestlige mål i regionen dersom muligheten oppstår (Etterretningstjenesten, 2022, s.62).

4.2 Kapabiliteter og modus operandi

Organisasjonsstruktur og ledelse

IS vil det neste året sannsynlig fortsette deres organisasjonsbygging og videreføre deres visjon med å gjenreise et muslimsk kalifat med hovedsete i Irak. Fokuset de

---

kommende 12 månedene vil mulig være å gjenreise ødelagte kapabiliteter og gjennomføre målrettede angrep mot motstandere, med hensikt å fasilitere for en mulighet til å ta og holde territorier (ODNI, 2022). IS vil sannsynlig videreføre den organisasjonsstrukturen beskrevet i pkt. 3.1, men det er mulig at sentrale ledere i organisasjonen blir pågrepet eller tatt ut av irakiske sikkerhetsstyrker støttet av amerikanske spesialstyrker de neste 12 månedene.

Rekruttering

Det er meget sannsynlig at IS vil videreføre sin rekrutteringsstrategi med særlig fokus innen to felt; rekruttering i flyktningleirer og rekruttering i det digitale rom, herunder sosiale medier. Internt fordrevne flyktninger (IFF) er IS' nye brønn til radikalisering og rekruttering. Titusener av IFF lever i leirer i området Irak og Syria. IS har sannsynlig høy intern kontroll og innflytelse i disse leirene, og de lokale myndighetene evner ikke å få kontroll. Det neste året kan vi forvente at IS innfører ytterligere sharialover i leirene som nærmest er blitt til lokale tilholdssteder for terrorgruppen (Counter Extremism Project, 2022). Det er meget sannsynlig at norske humanitære arbeidere er utsatt for stor risiko ved opphold i disse leirene uten særlig høy beskyttelse av lokale sikkerhetsstyrker.

Det andre rekrutteringsfeltet det kommende året vil være gjennom internett. Medierådet til IS som ref pkt. 3.2, er en av departementsrådene, vil ha hovedansvar for utførelsen rekrutteringsstrategien, i tett samarbeid med rådet for fremmedkrigere. Det er sannsynlig at IS vil bruke de kommersielle sosiale medieplattformene som Facebook, Twitter og Telegram for å nevnte noen. For å unngå å bli oppdaget av etterretning og sikkerhetstjenester, er det sannsynlig at IS benytter avanserte krypterte dataprogram og proxyservere når de gjennomfører rekrutteringsprosessen gjennom det digitale rom (Counter Extremism Project, 2022).

Finansiering

Tapet av det fysiske territorielle kalifatet resulterte til at IS ble fritatt fra ansvaret om å opprettholde et stat, og det finansielle arbeidet det medfører. Selv om IS ikke lenger kan selge olje og gass, eller kreve skatter og avgifter, så vil terrorgruppen sannsynlig fortsette med salg av mennesker som en inntektskilde. Det neste året er

---

det meget sannsynlig at IS vil fortsette å kidnappe mennesker, enten for å selge de som sexarbeidere, eller for å kreve løsepenger og drive utpressing mot betaling. Norske humanitære arbeidere vurderes som utsatt i denne sammenheng, da de kan bli utsatt for målrettede angrep med hensikt å få løsepenger for vestlige gisler med anslått høy. (Counter Extremism Project, 2022).

Det er lite sannsynlig at IS kommer til å angripe og rane irakiske banker det kommende året. Men dersom de skulle lyktes med det, er det sannsynlig at de får med seg kun et lite pengebeløp. I stedet vil IS se til det digitale kryptomarkedet som et måte å tjene penger, og flytte de internasjonalt. IS har frem til nå lyktes med å bruke anonymiteten kryptovaluta tilbyr, slik at de kan gjennomføre globale pengetransaksjoner. Terrorhandlinger i Irak finansiert direkte fra kryptovaluta vurderes som lite sannsynlig, da vestlige finansinstitusjoner har relativ god kontroll på IS' beholdning og transaksjoner med kryptovaluta (Counter Extremism Project, 2022).

Våpentilfang og militær taktikk.

Terrorgruppens totale beholdning av større våpen enn håndvåpen større, vurderes som lav. IS har mistet det arsenalet de en gang hadde, og belager seg nå på angrep med håndvåpen og improviserte eksplosiver. Slike våpen er enkle å skjule, og det vurderes derfor at det er meget sannsynlig at IS har store mengder håndvåpen og eksplosiver inne i flyktningeleirene. Det er sannsynlig at IS fortsetter å gjennomføre målrettede aksjoner mot sikkerhetsstyrker ref pkt 3, i tilknytning til og i flyktningeleirer (Lister, 2015, s.30-31). Norske humanitære arbeidere bør derfor vise ytterst forsiktighet når de arbeider i og rundt disse leirene, fordi trusselen fra IS er høy i disse områdene.

5. Trusselvurdering

IS har mistet sin territorielle kontroll i Irak, og terrororganisasjonen er militært sett bekjempet. Allikevel har IS stor innflytelse regionalt i Irak, og de har befestet sin kontroll i de mange flyktningeleirene. Fra områdene IS har lokal kontroll, vil terrorgruppen det neste året meget sannsynlig fortsette å planlegge terrorangrep mot irakiske sikkerhetsstyrker og de militære styrkene i koalisjonen OIR. Det er

---

også meget sannsynlig at IS har til intensjon å ramme vestlige mål i regionen det kommende året.

Det kommende året forventes IS å fortsette sin organisasjonsbygging, og videreføre visjonen om et muslimsk kalifat. IS vil sannsynlig videreføre organisasjonsstrukturen beskrevet i pkt 3.1, men det forventes at sentrale ledere i organisasjonen blir tatt til fange eller drept av vestlige styrker. Når det kommer til å rekruttere vil IS sannsynlig øke den digitale rekrutteringen og radikaliseringen, for å få flere støttespillere. Lokalt vil IS det neste året bruke flyktningleirer som en arena for å rekruttere og radikaliserer.

Det er meget sannsynlig at trusselen ovenfor norske humanitære arbeidere er høy ved opphold i disse flykningsleirer i Irak. Som vist i pkt 4.2 har IS stor innflytelse og kontroll i disse leirene, og lokale sikkerhetsstyrker makter ikke å få kontroll disse leirene uten en bedre strategi enn den som foreligger per nå. Ved arbeid i og rundt disse leirene er det spesielt trusselen fra improviserte bomber eller mindre håndvåpen og kniver som truer norske humanitære arbeidere. Det er sannsynlig at IS radikaliserer flyktinger og bruker leirene som en arena for å rekruttere og radikaliserer. Terrorgruppen vil meget sannsynlig også forsøke å øke sin kontroll og innflytelse de neste 12 månedene.

Det neste året forventes IS å fortsette å kidnappe mennesker for å kreve penger mot løslatelse. Det er meget sannsynlig at norske humanitære arbeidere er utsatt i denne sammenheng, og det forventes at de kan bli utsatt for målrettede angrep med hensikt å få løsepenger for vestlige gisler med anslått høy. Trusselen mot norsk personell og deres interesser er derfor vedvarende høy det kommende året.

Litteraturliste

- Ali, M.-R. (2015). *Trusselen fra IS terror, propaganda og ideologi*. Kagge.
- Amnesty. (2018, januar 12). *How Islamic State got its weapons*.
<https://www.amnesty.org.uk/how-isis-islamic-state-isis-got-its-weapons-iraq-syria>
- Bjørger, T. (2005). *Root causes of terrorism: Myths, reality, and ways forward*.
Routledge.
<https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&scope=site&db=nlebk&db=nlabk&AN=116582>
- Cockburn, P. (2015). *The rise of Islamic state: ISIS and the new Sunni revolution*.
Verso.
- Cohen, E. T. (2019). *Pushing the jihadist genie back into the bottle: How to counter the ongoing terrorist threat*. 13.
- Collins, A. (Red.). (2019). *Contemporary security studies* (Fifth edition). Oxford University Press.
- Counter Extremism Project. (2022). *Extremist group ISIS*.
<https://www.counterextremism.com/threat/isis>
- Cronin, A. K. (2009). *How terrorism ends: Understanding the decline and demise of terrorist campaigns*. Princeton University Press.
- Etterretningstjenesten. (2022, januar 27). *Fokus 2022*. Forsvaret.
<https://www.forsvaret.no/aktuelt-og-presse/publikasjoner/fokus/fokus-2022>
- Forsvarsdepartementet. (2021, oktober 12). *Norske militære bidrag internasjonalt i 2022* [Redaksjonellartikkel]. Regjeringen.no; regjeringen.no.
<https://www.regjeringen.no/no/tema/forsvar/internasjonale-operasjoner/innsikt-intops/norske-militare-bidrag-internasjonalt-i-2022/id2876448/>
- Hoffman, B. (2017). *Inside terrorism* (Third Edition). Columbia University Press.
- Lister, C. R. (2015). *The Islamic State: A brief introduction*. Brookings Institution Press.
- Nesser, P. (2018). *Islamist Terrorism in Europe*.
<https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&scope=site&db=nlebk&db=nlabk&AN=1878128>
- ODNI. (2022). *Annual threat assessment of the U.S intelligence community*.
<https://www.dni.gov/files/ODNI/documents/assessments/ATA-2022-Unclassified-Report.pdf>
- Oshin, O. (2022, april 14). Polish president: Russian invasion of Ukraine is

---

'terrorism'. *The Hill*. <https://thehill.com/news/3267269-polish-president-russian-invasion-of-ukraine-is-terrorism/>

Politiets Sikkerhetstjeneste. (2022). *Nasjonal trusselvurdering 2022*.

<https://www.pst.no/globalassets/ntv/2022/nasjonal-trusselvurdering-2022-pa-norsk.pdf>

Reuters. (2014, april 26). France denies it paid ransom for Syria reporters.

Reuters. <https://www.reuters.com/article/us-syria-crisis-france-ransom-idUSBREA3P0FE20140426>

Sitter, N. (2017). *Terrorismens historie attentat og terrorbekjempelse fra Bakunin til IS*. Dreyer.

Stern, J., & Berger, J. M. (2015). *ISIS: The state of terror*. William Collins.

UD. (2022, januar 10). *Norsk støtte til gjenoppbyggingen etter Isil i Irak*

[Redaksjonellartikkel]. Regjeringen.no; regjeringen.no.

https://www.regjeringen.no/no/tema/utenrikssaker/humanitart-arbeid/irak_oppbygging/id2895046/